

Warszawa, dnia 16 listopada 2022 r.

Sz. P.
prof. dr hab. Piotr Gliński
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Kultury i Dziedzictwa
Narodowego

STANOWISKO
ZWIĄZKU PRACODAWCÓW BRANŻY INTERNETOWEJ INTERACTIVE
ADVERTISING BUREAU POLSKA (IAB POLSKA) W/S PROJEKTU
DOKUMENTU PROGRAMOWEGO PN.: „RAMY WSPARCIA SEKTORÓW
KULTURY I KREATYWNYCH W POLSCE”

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na zaproszenie do udziału w konsultacjach publicznych projektu dokumentu programowego pn.: „Ramy wsparcia sektorów kultury i kreatywnych w Polsce” (dalej jako: „Dokument”) pragniemy podziękować za możliwość wzięcia w nich udziału przez IAB Polska i przedstawić swoje stanowisko.

Zdecydowanie popieramy szeroką definicję sektorów kultury i kreatywnego (dalej jako: „SKK”), zgodnie z programem UE Kreatywna Europa oraz traktowanie SKK jako istotnej części systemu społeczno-gospodarczego. Z zadowoleniem przyjmujemy też fakt, że w założenia Dokumentu wpisana została koncepcja wspierania zielonej i cyfrowej transformacji w polskich SKK. Stanowi to nie tylko odpowiedź na światowy trend i oczekiwania Komisji Europejskiej, ale także realistyczne i przyszłościowe odniesienie się do uwarunkowań, możliwości rozwoju i potrzeb SKK w naszym kraju. Szeroko rozumiana cyfryzacja kultury jest procesem postępującym, dającym twórcom nowe możliwości dotarcia do dużego kręgu odbiorców i monetyzacji swoich utworów oraz odpowiadającym na oczekiwania odbiorców kultury.

Zgadzamy się z postawioną w Dokumencie tezą, że stworzenie dogodnych warunków dla SKK, uwzględniających ich specyfikę, wymaga też odpowiednich ram prawnych. Dlatego apelujemy o szybką i prawidłową implementację do polskiego prawa Dyrektywy 2019/790 w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE, jak też o prawidłową i pełną transpozycję art. 8 ust. 3 Dyrektywy 2001/29/WE w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich

w społeczeństwie informacyjnym. Coraz powszechniejszy trend przenoszenia kultury do świata internetu wymaga przepisów prawa dostosowanych do zmieniających się realiów technologicznych i zjawisk socjologicznych. Przepisy te powinny efektywnie adresować problemy związane z nielegalnym udostępnianiem treści w internecie, które negatywnie wpływa na całe SKK, jednocześnie promując szeroki dostęp do dóbr kultury i wielość modeli biznesowych.

Odnosząc się do rozdziału IV Dokumentu, przedstawiającego główne założenia wsparcia publicznego na rzecz rozwoju SKK warto byłoby w przywołanej na str. 16 analizie procesu powstawania treści kulturowych, w ostatnim jej etapie, tj. prezentacji/przekazywania utworu uwzględnić jego komercjalizację i rozważyć rolę państwa w tym procesie. Państwo powinno stworzyć warunki ułatwiające monetyzację utworów poprzez odpowiednie zabezpieczenie praw twórców i podmiotów legalnie udostępniających publicznie treści, oraz stworzenie optymalnych warunków konkurowania na szeroko pojętym “kreatywnym rynku”. Ponadto, podstawowy katalog typowych instrumentów wsparcia publicznego dla SKK (str.17 Dokumentu) powinien zostać poszerzony o otoczenie prawne oraz kontynuowany i jeszcze aktywniejszy współdział państwowych podmiotów (np. MKiDN) w propagowaniu legalnego korzystania z kultury, np. poprzez tworzenie we współpracy z rynkiem repozytoriów utworów legalnie dostępnych online oraz stron internetowych i serwisów działających nielegalnie. Działania takie z powodzeniem są już realizowane w niektórych krajach europejskich (np. w Danii, Portugalii, Wielkiej Brytanii). Wreszcie, ważne jest legislacyjne zabezpieczenie uzyskiwania przez twórców wynagrodzeń należnych im z tytułu internetowej eksploatacji efektów ich pracy twórczej.

Z zadowoleniem przyjmujemy, iż państwo docenia rolę szeroko rozumianej edukacji w procesie wspierania SKK oraz stawia na współpracę sieci niezależnych twórców z menadżerami kultury. W naszej ocenie budowanie kompetencji cyfrowych i biznesowych twórców i ich przedstawicieli jest konieczne, aby zapewnić SKK rozwój, a samym twórcom warunki do utrzymywania się ze swej twórczości. Nie popieramy jednak rozwiązań proponowanych w rządowym projekcie ustawy o statusie artysty zawodowego, (do którego to projektu MKiDN odwołuje się w Dokumencie), których finansowanie oparte miałyby być o przychody pozyskane z rozszerzenia tzw. opłaty reprograficznej. W efekcie finansowaniem składek artystów obciążeni byłiby konsumenci i przedsiębiorcy nie zatrudniający artystów, co prowadziłoby do naruszenia zasad sprawiedliwości społecznej i stanowiłoby pewną dyskryminację wobec przedstawicieli innych zawodów, w tym podmiotów prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą w różnych sferach, które muszą same znaleźć nabywców swych usług i produktów aby utrzymać się z działalności gospodarczej. Tymczasem proponowany w tym projekcie ustawy system jest całkowicie niezależny od tego, czy utwory danego artysty znajdują odbiorców i cieszą się zainteresowaniem, przekładającym się na gotowość odbiorców do ponoszenia opłat za możliwość obcowania z danym utworem. Tym samym obywatele i przedsiębiorcy byłiby zmuszeni do finansowania także twórców, których sztuka nie wzbudza zainteresowania i nie jest dla odbiorców atrakcyjna.

Pragniemy również poprzeć zawartą na str. 26 Dokumentu tezę o SKK: (...) mogą, w ramach produkowanych treści kulturowych, być nośnikiem wzorców zrównoważonego i odpowiedzialnego stylu życia, docierając do milionów odbiorców z odpowiednim przekazem – wpływając na ich zachowanie, SKK mogą w istotny sposób przyczynić się do osiągnięcia neutralności klimatycznej UE. Dlatego transformacja ekologiczna SKK jest niezwykle ważna dla osiągnięcia ambitnych europejskich celów klimatycznych. Widzimy w tym obszarze ważną rolę dla państwa, w zakresie wyposażania SKK w wiedzę, narzędzia i rozwiązania ułatwiające zieloną transformację tych sektorów. Liczymy także na perspektywę uruchomienia środków unijnych w tym zakresie.

Z poważaniem,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'W. Schmidt', with a long, sweeping flourish extending to the right.

Włodzimierz Schmidt
Prezes Zarządu